СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 22. Джерзі Си્ті, Н. Дж., вівторок, 28-го січня 1936. — VOL. XLIV. No. 22. Jersey City, N. J., Tuesday, January 28, 1936. THREE CENTS

СМИТ ВИСТУПАЄ ПРОТИ РУЗВЕЛТА

ВАШИНҐТОН. — Алфред Смит, один з визначних демократів, свого часу навіть кандидат демократичної партії на уряд президента Злучених Держав, виступив тут на бенкеті Американської Ліґи Свободи з гострою критикою політики президента Рузвелта. Смит закликав американців повстати проти проводу Рузвелта та осуджував його „новий розділ" як поломання партійних ґарантій, поміщених у демократичній програмі з президіяльного року, а спеціяльно точки, в котрих демократична партія обіцяла ощадність в урядуванню.

Голоси преси показують, що велика частина преси краю віднеслася до промови Смита з одобренням.

ДОМАГАЮТЬСЯ ВІД СЕНАТОРІВ ПІДДЕРЖАТИ ВЕТО БОНУСА.

ВАШИНҐТОН. — За суботу й неділю сенатори, що мають голосувати в понеділок над ветом президента проти бонусового закона, дістали від виборців величезне число телеґрам з домаганням голосувати проти бонусового закона та за піддержання президентового вета.

Телеґрами видно походять від бизнесменів, а їх висилання певно було зорґанізоване.

ЩЕ ОДНО ЗАПЕВНЕННЯ ПРО ПОПРАВУ БИЗНЕСУ.

ВАШИНҐТОН. — Федеральна резервова рада, себто начальне тіло для банкових справ, каже в своїм звіті за грудень 1935-го року, що в тім місяці промисловий рух у краю станув так високо, як іще він ніколи не стояв від весни 1930-го року.

ДАЛЬШЕ ДОМАГАННЯ ВЕТЕРАНІВ?

ВАШИНҐТОН. — Доналд Гобарт, командант Американського Ветеранського Союзу, заповідає, що як буде ухвалений закон про бонус для ветеранів, то ветерани зараз потім зажадають ухвалення закона про пенсії для ветеранів.

АМЕРИКАНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ НЕ ХОЧЕ ПРОМИСЛОВОЇ ЮНІЇ.

МАЙЕМІ (Флорида). — Виконний уряд Американської Федерації Праці відмовився дати тимчасовий чартер юнії радіових робітників, що зорґанізувалася на засаді промислової юнії. Федерація Праці станула цим виразно на засаді орґанізації юнії за званнями.

Юнія радіових робітників каже, що вона орґанізує тепер 25,000 робітників цього промислу без огляду на те, яку роботу робітник робить, якщо він тільки працює при виробі радія.

ЗІ СКОТСБОРСЬКОГО ПРОЦЕСУ.

БЕРМИНҐЕМ (Алабама). — Адвокати в скотсборськім процесі кажуть, що шериф повіту Морґан, котрий каже, що на нього напав з ножем підсудний Овзі Повел, самий перше спровокував Повела, відгрожуючися йому, що його вбє з револьвера.

КІНЕЦЬ СТРАЙКУ ГУТНИХ РОБІТНИКІВ.

ПИТСБУРҐ (Па). — Власники фабрик скла й страйкуючі робітники заключили угоду про умови праці й нею покінчили страйк 25,000 робітників, що тревав які три тижні.

Угода приносить робітникам підвишку заплати на 5 процентів та мінімум заплати в сумі 50 центів за годину.

ВІДГУК ПОЖАРУ КОРАБЛЯ „МОРО КЕСЛ".

НЮ ЙОРК. —У місцевім окружнім федеральнім суді відбулася розправа в справі пожару корабля „Моро Кесл". По 8 годинах нарад присяжні судді принесли присуд, котрим признали капітана Вилієма Вормса і його 3 офіцирів винуватими грубого занедбання обовязків.

ВИБУХ ҐАЗУ.

АТЛАНТИК СИТІ (Ню Джерзі). — У домі під ч. 225 Гавстон Евеню вибух світляний ґаз, що витікав з проточини в рурі. Вибух знищив дім, повибивав вікна в сусідніх домах та потряс цілою околицею.

Підчас вибуху згинули в тім домі: 65-літній робітник Іван Максимюк, та 63-літній Давид Стейн. З тяжкими ранами з випадку вийшли: пані Роза Адельсон, Ольґа Ґабриш, Іван Ґабриш, Самуель Родник та Джеймс Брус. Діти Ґабришів, що в часі вибуху бавилися на подвірю, теж забрано до шпиталю, покалічені склом і відломками дерева.

ПОСАДНИК ПРОБУЄ ПОЛАГОДИТИ СТРАЙК КРАВЦІВ.

НЮ ЙОРК. — Посадник Ля Ґвардія робить заходи полагодити страйк дамських кравців, що має початися 1-го лютого. Він натискає на обі сторони до переговорів і порозуміння.

Страйк захопив би коло 105,000 робітників і робітниць.

ГАВПТМАН ЖЕРТВОЮ ЗАГОВОРУ?

Ґубернатор стейту Ню Джерзі, Гаролд Гофмен, заявив, що він думає прослідити до самих основ, чи Бруно Гавптман не впав жертвою заговору та чи його не пожертвовано для загального домагання публики. Які сутні дані має ґубернатор на таку думку, він не сказав.

ЧЕСЬКА СТАТТЯ ПРО М. ГРУШЕВСЬКОГО.

Чеський учений проф. Ярослав Бідло видав брошуру (43 сторінки) п. н. „Михайло Грушевський", у якій піддав основній оцінці наукову творчість цього українського вченого. Є це відбитка більшої статті, що появилася в записках чеської Академії Наук.

ТИБЕТСЬКА ҐАЗЕТА.

В Тибеті виходить усього один часопис. Його наклад невеликий, усього 50 примірників. Тому не друкується його в друкарні, тільки на ротаторі. Передплатниками цього часопису є тільки верховні лями Тибету. Річ у тому, що крім них ніхто не вміє читати по тибетськи. Лями скликують мешканців на зібрання і голосно відчитують їм кожне число часопису. Тому на практиці зі змістом цього своєрідного часопису обзнайомлені доволі широкі маси.

МІСТО АВТОМАТІВ.

Копенгаґа, столиця Данії, це місто автоматів. Після замкнення крамниць можна там дістати з автомату яйця, масло, печиво, овочі, консерви і т. д. А крім цього фотоґрафічні кліші, електричні батерії, хустинки до носа і т. д. Ці автомати є розставлені по вулицях і функціонують цілу ніч. Не пильнує їх ніяка окрема сторожа, бо в Копенгазі нема злодіїв.

МОРД І ПІДПАЛ ПІД ЛУЦЬКОМ.

В кольонії осадників Анджеювка під Луцьком мешкав Болеслав Пеюк, якого вважали всі багатим чоловіком. Підчас неприсутности Пеюка прийшов до хати бувший його наймит Болеслав Конопка й просив Пеюкову його переночувати.

Ніччю Конопка напав на Пеюкову й усмертив її ударом сокири. Троє дітей тяжко поранив; з них двоє померло. Після того перешукав хату і знайшов... 50 ґрошів. Щоб затерти за собою сліди, Конопка підпалив хату. Але сусіди погасили вогонь і відкрили злочин.

По кількох годинах поліція схопила бандита. Він признався до злочину.

ГРОШЕВІ ЗЛОВЖИВАННЯ У ВАРШАВСЬКІЙ ПОЛІТЕХНІЦІ.

Апеляційний суд у Варшаві розглядав справу величезних грошевих зловживань, яких доконано перед кількома роками у варшавській політехніці. Коли викрито грошеві браки, що сягали 130 тисяч зл., квестор Стоковський застрілився. До карної відповідальности потягнули урядовця квестури, Владислава Козловського, що брав гроші за закупно заграничних валют і не вираховувався, обертаючи їх на свої потреби. Окружний суд засудив його на два і пів року вязниці.

ВІДГУК ВИКРАДЕННЯ БАНКИРА.

У федеральнім суді в Ст. Пол, Мінесота, скінчилася розправа проти 3 чоловіків, обвинувачених за викрадення банкира Бремера. Присяжні признали їх винуватими. Двох обвинувачених засуджено на досмертну вязницю.

РАТУЮЧИ СИНА, САМА ВТОПИЛАСЬ.

В селі Козин, александрівської ґміни, пігнав 13-літній Михась Ісаченко худобу до водопою в річку Горинь. Під хлопчиною заломився лід. На поміч синові поспішила його мати, Варвара, однак і під нею лід заломився й вона теж пірнула в воду. Син і мати потонули.

КРІВАВИЙ ЛАНЦЮГ.

В селі Ліндув, блонського повіту, застрілив хтось подругів Владислава й Анна Вечорек. Слідство виявило, що вбивником був Стефан Федерович, який таким чином пімстився за свого брата, вбитого отимиж Вечорками. Федорович утік.

НАЙПОПУЛЯРНІША КНИЖКА.

Найпопулярнішою книжкою в останньому часі є німецька книжка Конрада Гайдена „Адольф Гітлер", видана фірмою „Европа" у Ціріху. В короткому часі появився вже десятий її наклад. Незабаром бібліоґрафія Гітлера має появитися в перекладі французькому, анґлійському і голяндському. Ведуться вже переговори у справі перекладів цієї книжки на мови: чеську, польську, еспанську і шведську.

АМЕРИКАНСЬКЕ ТЕМПО В СОВЄТАХ.

Із совєтської преси вичитуємо таку історію: Одно колективне господарство в околиці Одеси потребувало дошки. Управа вислала чоловіка до Одеси на лісний склад „Українського постачання". Делеґат застав біля воріт довжезну чергу фір. Усі чекали на дошки. Чекав делеґат дві доби. Накінець добився до віконця:

— Потребую дошки.

— Вибирай, яку хочеш. Маємо дошки шістьох сортів; довжиною вони двох вимірів, широкі на 29, грубі на 16.

Вибрав делеґат дошку і спитав за ціну.

Продавець відповів: — Не знаю; моя річ виміряти; ціна є десь у ціннику.

Післали по „фактурщика". Знову черга. Люди кричать; кожний хоче знати, скільки має заплатити за свою дошку. Фактурщик кричить:

— Чого ви хочете, люди добрі?! У моїм ціннику є 5,916 цін. Як я їх знайду? Чи я Коперник?

Делеґат з околиці Одеси простояв знову добу. Без ціни не можна заплатити, а не заплативши, не можна забрати дошки. На четвертий день вернувся додому.

— А деж дошка? — питаються.

— Залишилась на складі. Бракувало мені 42 копійки до ціни.

НАЙМЕНШИЙ АКТОР.

До Парижа приїхав на гостинні виступи найменший актор в світі. Є це Вернер Рітер, шеф славної ліліпутської трупи. Рітер має 20 років і важить тільки 10 кґ. Його висота: 65 цм.

БОЙКОТОВІ ТЕРОРИСТИ ПЕРЕД СУДОМ.

Окружний суд у Станиславові розглядає справу селянського бойкоту, який пробували уладити в Калущині члени польської людової партії. Акцією кермував Станислав Нерадка з Томашовець, який відповідає тепер перед судом. В другій половині вересня м. р. члени бойкотового комітету обсадили всі дороги, що вели до Калуша із сусідніх сіл, і завертали селян, що везли або несли харчеві продукти до міста. Стрінувшися з опором, виливали молоко до рова, били яйця і взагалі нищили всі харчеві продукти, призначені на продаж. Коли явилася поліція й хотіла розігнати страйкарів, вони пробували їх роззброїти, а двох поліцаїв навіть побили. Крім того потягнено до судової відповідальности трьох інших бойкотових терористів, Йосифа й Александра Качора і Станислава Качмарчика. Останніх трох увільнено, а щодо Нерадки, присуд западе пізніше.

ПАШПОРТИ ДЛЯ ДОРОГОЦІННИХ КАМЕНІВ.

Торгівля підробленими дорогоцінностями цвите нині в цілому світі й щораз частіше трапляються обманства. Французький уряд видав у звязку з тим цілу низку приписів з метою перевести контролю над купном і продажем усіх визначніших дорогоцінних каменів. Паризькі ювілери створили окрему робітню, в якій при продажах і купнах ідентифікується дорогоцінности. В такій робітні кілька днів найкращі фахівці досліджують принесений для зідентифікування камінь. Після досліду власник одержує посвідку, що набудуче сповняє ролю пашпорта даного дорогоцінного каменя. У тім пашпорті є 4 ріжні світлини каменя та опис усіх його особливих знаків, хиб, шліфу і т. п. Копії пашпортів дістають синдикати ювілерів у цілому світі. Завдяки цій системі катальоґування унеможливиться набудуче раз назавсіди крадіжі та підроблювання визначних дорогоцінностей.

ЯК ЦИГАНКА ВОРОЖИЛА.

У Вікні, городенського повіту, циганка ворожила Василині Коцюбовій. Казала поставити миску з водою, кинула до води якийсь порошок і веліла Василині запхати ніс у воду, мовляв — відразу побачить свою долю. Василина послухала, бо цікава була. Коли вона вже заспокоїла свою цікавість, циганки не було в хаті. Вкрала все, що попало під руки, і втекла. Зловила її поліція щойно в Чернятині.

НАГОРОДА ЛЕТУНА.

На летовищі у Вілякублай у Франції летун Кляйс виконав низку воздушних еволюцій. Летун зумів виконати усі умови, приписані міністерством летунства, і здобув нагороду у висоті міліона франків.

ЖИТТЯ В АНҐЛІЇ І В СОВЄТАХ.

Анґлійський часопис „Морнінґпост" подає зіставлення цін продуктів першої потреби в Анґлії й у Совєтах. Це зіставлення перевів один з факультетів лондонського університету. З нього виходить, що продукти першої потреби в Анґлії 3—7 разів дешевші, ніж у Совєтах.

ВАРШАВСЬКИЙ ПРИСУД „ЖОРСТОКИЙ", ПИШЕ МЕНЧЕСТЕР ҐАРДІЄН

МЕНЧЕСТЕР (Анґлія). — „Ди Менчестер Ґардіен Віклі" з 17-го січня б. р. обговорює присуд, який запав у Варшаві над українськими революціонерами. Стаття затитулована „Жорстокий присуд". Кажеться в ній, що поляки мали за собою в своїм часі ввесь світ, коли їх судили в Варшаві за їх революційну роботу, що змагала до відбудови Польщі. Всі були тоді проти царату, що судив польських революціонерів. Таксамо тепер світ є проти Польщі, коли довідується, що вона в ще гірший спосіб ніж царат карає українських патріотів, що змагають до подібного ідеалу, до якого змагали польські патріоти. Часопис каже далі, що присуд, проголошений у Варшаві, принесе Польщі в світі багато шкоди, як теж загострить польсько-українські відносини.

Українська жалоба в краю.

Той самий часопис подає на іншім місці, що довідується від свого кореспондента, що доми всіх українців покриті жалобою від хвилі, як надійшла відомість про варшавський присуд. Негайно відкликано всюди всі українські балі й забави, що були заповіджені з приводу українського Нового Року.

КРАЙ ПРИ НАРОДНІЙ ПРАЦІ.

ЛЬВІВ. — Часописи останніх тижнів подають такі звідомлення:

В Коломиї відбулося свято „Просвіти" при участи читалень, Т-ва „Боян", музичного Інституту ім. Лисенка та хору дітей Рідної Школи. Гуцули з Космача виконали кілька продукцій на трмбітах. В Тернополі відбулося величаве посвячення прапору Т-ва „Зоря" з демонстраційним походом і академією, а вечором з приняттям. В Стенятині, повіт Сокаль, читальня влаштувала „Свято Книжки і Просвіти". Чотири хори з сіл Гвіздеччини влаштували масову імпрезу, присвячену „Просвіті". Бережанщина обходила свято „Просвіти" концертом при участі хорів із Бережан, Вербова, Лісників і Потутор, а вечором відограли жарт на 3 дії „Десятник Люлька". У Збаражі відбулося свято „Просвіти" при участі 8 хорів з околичніх сіл. У Товстолузі, повіт Тернопіль, відбулося Свято Кооперації з академією. Читальня у Шибалині, повіт Бережани, відсвяткувала „Свято Книжки". Просвітянське свято відбулося дуже врочисто у Ворохті при участі хору й орхестри мандоліністів. У Галичі й 20 селах повіту відбулися просвітянські свята у формі академій, концертів і святочних сходин з рефератами.

В такий спосіб описує краєва преса рух по селах усієї Галичини.

РУХ ГОСПОДАРСЬКИЙ.

ЛЬВІВ. — Заходом „Сільського Господаря", що має головний осідок у Львові, відбувся в Чорткові курс сільсько-господарської молоді чортківського повіту. Було 8 прелеґентів і 69 учасників. По скінченні курсу зачався такий самий другий, для 40 учасників. В Балинцях відбувся перегляд конкурсових телят району Балинці. У Львові відбувалася краєва конференція „Українбанків" при участі 70 представників.

ДІМ УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ.

ЛЬВІВ. — У Львові має станути Дім Української Кооперації, де будуть приміщені бюра РСУК і велика саля на імпрези.

КООПЕРАТИВНИЙ ЗБУТ ЯЄЦЬ.

ЛЬВІВ.—Зі звіту „Центросоюзу" виходить, що він вивіз за кордон у 1935 р. 19,197 скринь яєць (1 скриння — 24 копи). До Анґлії 7,307 скринь, до Еспанії 2,446, до Швайцарії 1,872, до Австрії 1,052, до Данціґа 349, до Палестини 100 скринь.

ЧЕХИ НАСТУПАЮТЬ НА ПОЛЯКІВ, НАРІКАЄ ВАРШАВА.

ВАРШАВА (Польща). — Польська Аґенція Телеґрафічна подає, що чеська жандармерія в чеськім Тешині обступила готель „Польонія", в якім містяться такі польські інституції як „Мацеж Польска", „Гарцерство Польске", „Дзеннік Польскі" й інші. Жандармерія перевела ревізію по бюрках, як теж переревідувала особи, що виходили з готелю. Причина цеї ревізії, кажуть поляки, невідома. А в Моравській Остраві арештовано в тім самім часі урядовця польського консуляту.

ІТАЛІЙЦІ ОСЯГНУЛИ НОВУ ПОБІДУ.

ЛОНДОН. — Досі годі було визнатися, що властиво діється на італійсько-етіопськім фронті. Знати було те, що проти себе стоять великі військові сили, та що йде завзята боротьба, в якій гинуть тисячі. Італійські комунікати говорили про побіду італійської армії, а етіопські цьому перечили й казали, що побіду осягнули етіопці. Та тепер виходить на яв, що італійська армія посунулася сильно вперед.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРЕЗИДЕНТ І ВЕТЕРАНСЬКИЙ БОНУС

Коли бонусовий закон, ухвалений уже конґресом, передано до підпису президентові Рузвелтові, президент знайшовся в трудному положенню. Закон цей був майже повторенням іншого проєкту, котрий перейшов був уже на попередній сесії конґресу, а котрий потім не ввійшов у життя через президентове вето. Це попереднє вето президента зобовязувало його заветувати й цей закон, бо, ветуючи попередню ухвалу, він подав причини вета, а ці причини такі, що їх можна віднести й до нової ухвали.

Та ветувати новий закон було для президента небезпечно. За цей закон заявилося передовсім велике число ветеранів, що мають з того закона скористати, а цих ветеранів начисляють ветерани на півчверта міліона, отже число зовсім не маловажне для кожного політика, а тимбільше для політика, що незадовго стає до нових виборів. Що це не є маловажна справа для політиків, показали конґресмени й сенатори, між котрими було певно багато, що з бонусом не годились, але під натиском ветеранів, себто під їх загрозою, що вони будуть голосувати проти них при виборах, пішли голосувати за бонус.

Колиб і президент був рішився забути на своє попереднє вето та на засади, які він при тій нагоді був виголосив, він міг легко знайти собі якийсь політиканський викрут, як це робили безхребетні конґресмени й сенатори, що пішли за бонусовий закон задля голосів ветеранів. Президент міг сказати, що цей новий закон ріжниться від попереднього, ним заветованого, під сутнім оглядом, а не під несутнім, бо, відомо, що питання, що таке сутній бік справи, а що несутній, дуже тяжке питання. Він міг сказати, як це говорили вже деякі безхребетні конґресмени, що хоч він проти бонуса, то супроти загального крику краще ухвалити якийнебудь закон, щоби болючу справу усунути з політичної арени, себто не викликати далі за неї політичної боротьби. Отже президент міг заграти на нуту „Мир вам, браття", яка є популярна навіть серед американців. Президент міг іще придумати багато інших викрутів, щоб тільки виправдати свій підпис під бонус, а кождий з тих викрутів був би йому зробив трохи ворогів, але зєднав би багато приятелів. Якби принципіяльні люди його нападали, він міг нацькувати на них своїх нових приятелів, ветеранів, і в цей спосіб пімститися на тих, що вистояли чесно при своїх принципах. Не треба аж такого вправного політика, яким є без сумніву президент Рузвелт, щоби знати це все, бо такі хитрунства знає всякий політичний молокосос.

Президент Рузвелт таких політиканських засобів не хопився. Він сказав виразно, що заявився був уже раз проти бонуса з певних засадничих причин. Ці причини далі існують. Мої засади такі самі. Я далі проти бонуса. Він не сказав, але ми можемо догадатися, що міг іще додати: Ви, панове, маєте силу. Можете на мені пімститися. Так, але в мене засада засадою!

СУД НАД УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДДЮ У ВАРШАВІ

ПРОМОВИ ПРОКУРАТОРІВ.

(З львівського часопису „Новий Час").

(42)

Дутко.

Свідок Банко виявив, що в 1931 р. якийсь Дутко фіґурував у документах. Він це в 1931 р. мав викликувати, чи пак підготовляти атентат у Варшаві.

Тут прокуратор відчитує документ, з якого виходить, що керманич експозитури на терені Варшави виявився довголітнім конфідентом і не все ділав у користь одної сторони...

Прокуратор завважує, що цей документ має для нього особливу вартість, бо є це ще один доказ на те, що Варшаву звали „Кавкою". Врешті в документі є уступ, що на приказ тогочасного краєвого команданта мав Дудко довідатися, які є можливости підпалювання або висаджування варшавських двірців чи військових обєктів та опдробиць дотично пп. Складковського, Бека і Наконечнікова. Дутка здемаскував супроти орґанізації й поліції автор цього листа. А саме дня 23. квітня 1933 р. Федина написав до Сеника листа, в якому є мова про Бандеру й низка незрозумілих висловів. Між іншим говориться про доставу сардинок.

Нич.

З тексту відомо, що говориться тут про шпигунську роботу, врешті є мова про те, як один з новопозисканих членів данціґського відділу, Нич, упав разом з 12 примірниками брошури „На вічну ганьбу" й примірником „Реальна чи визвольна політика". Підчас першого переслухання взяв на себе ролю добровільного конфідента, щоб лекше вийти з тюрми. Федина почав у відношенні до нього слідство й у висліді поставив перед ним альтернативу: або він зрегабілітується, або мусітиме уступити з маркою конфідента.

Нич вибрав регабілітацію й виїхав дня 26. квітня 1933 р. до Львова. Дня 28. квітня той же Нич доконав атентату на аспіранта Цесельчука, переслухуваного тут у ролі свідка. Нич не убив Цесельчука тому, що йому затявся револьвер у моменті, коли він міряв до аспіранта. Цесельчук у власній обороні стрілив до нього й тяжко його зранив. Нича засудили на 8 чи 10 літ тюрми. Говорю про цей атентат, на щастя недоконаний, щоби вияснити, як це почалося. Додам іще, що Нич виявив на розправі, що приїхав тоді безпосередньо з Данціґа.

Чи акт обвинувачення остоявся?

Це відноситься до документів, а виявити їх картину буде моїм завданням. Знаю, що це завдання важке й жорстоке. Але, панове судді! Наскільки ті документи, чи в фотоґрафії чи в оригіналах, мало говорять про вину обвинувачених, наскільки повинні бути вже раз на все свідоцтвом здемаскування тої орґанізації і її метод, щоб виявити все: режисерію, реквізити, настрої, психольоґію й деґенерацію.

В тій справі акт обвинувачення є дуже подрібний і вичерпуючий. Мою ролю в тому моменті розумію в той спосіб, що справа йде про те, щоби ствердити, **чи цей акт обвинувачення остоявся.**

Перед хвилиною я займався актами Сеника, на які я поликувався в акті обвинувачення, й далі буду відпирати неодин закид.

Докази.

До тих документів вернуся, коли говоритиму про відносини в орґанізації, про підложжя вбивства, про настрої й про мораль. А тепер хочу оцінити **докази** в тій справі. Про річеві докази, про ті коші й валізи, повні літератури, про зброю, ґранати, хемікалії, реторти й пробівки, бувлі. Який широкий список, бо є там і їдунка й ложка й багато інших предметів. У тих доказах є минуле обвинувачених, замкнене на чотири замки. Це є траґічне минуле. Хтось скаже — величне, патетичне. Не знаю; це залежить від точки погляду. Але це є вона й це є та клямра, яка їх обєднує і з доказами й поміж собою, бо є там „ґрипси" і лист і підроблені леґітимації. Ту є це взаїмне повязання, про яке ще буду говорити. А тепер питання, чи є хоч в одній точці, в одному епізоді закид, що ті річеві докази не лучаться з обвинуваченими й не можуть бути повернені проти них? Нема! Бо це є незбите й непохитне. І поруч актів Сеника є це друга підвалина обвинувачення. Залишилися ще свідки й залишилися обвинувачені. Свідки, як докази проти обвинувачених; обвинувачені, як власні вороги.

Свідки.

Зачнім від свідків. У тій справі зайшов той особливий, смутний факт, що найповажніші дані проти обвинувачених прийшлося говорити **співтоваришам.** Те, що як прокуратор я міг покликати як свідків обвинувачення людей з ОУН, наприклад Спольського, Макарушку, Горницького, Маєвського, Жураківського, Штойку й інших. Родиться тепер питання, як ті свідки тут презентувалися. Всі вони зложили зізнання, які дали мені підставу до обвинувачення, коли були у відокремленні, коли були в тюрмі, рідко коли відповідаючи з вільної стопи. Але слідство в справах, у яких вони булй обвинувачені, вже завішене й умови ізоляції змінено; одні вже мають за собою правосильні присуди, другі врешті відповідають з вільної стопи; всі вони є, або були активними членами ОУН. Тут родиться вже не тільки питання, але маю глибоке переконання, що ті люди будуть тут відкликувати свої зізнання. Я не вірив їм від початку. Можна було з математичною точністю сказати, що коли вони в слідстві сказали „А", то на розправі скажуть „З".

Підставою мого критичного становища супроти них є „Декальоґ українського націоналіста", або члена ОУН. Заки приступлю до подрібної оцінки тих людей, хай мені буде вільно навести тільки дві точки з того декальоґу, з тих десять українських заповідей. 7-ма точка говорить: „Не завагаєшся доконати найбільший злочин, коли вимагатиме цього добро справи"; 8-ма точка каже: „Ненавистю й підступом прийматимеш ворогів твого народу". Панове судді! Ворагами є ви! Коли приступатимете до оцінки зізнань тих людей, які мають такі заповіди, памятайте про ті заповіди.

Підступ і ненависть. Чим же є в таких умовинах фальшиве зізнання? Що це є, коли не признається польських законів, кидати на щось наклеп? Ті заповіди йдуть куди дальше. На їх основі підступно вбивається. Згори треба собі сказати, що ті свідки говорять неправду. Як приклад, хай послужить свідок Спольський.

Спольський.

Зізнавав він і на поліції й перед двома слідчими суддями свої зізнання потвердив; були вони одностайні. Потім Спольський зявився тут і каже: „Вимушено, неправдиві, відкликую". Є це представник Краєвої Екзекутиви, отже чоловік, що репрезентує її своєю честю. То не хтонебудь. Це є референт Краєвої Екзекутиви, наче міністер якогось ресорту, бо Краєва Екзекутива це найвища влада в краю. Скількиж екзистенцій залежить від знання, умілости й доброї волі Спольського! Він заявив тут, що його били. Прийшов тут усе відкликати, бо прийшов момент жалю чи страху перед орґанізацією, і тому якнайскорше хотів усунутися з тої позиції. Як це зробив? Чи сказав: „Я прогрішився, хай мої товариші вибачать; я сказав це, але я був тоді в безмежній депресії; це був хвилевий переляк, це була якась помилка. Я це відкликую".

В цьому було би деяке достоїнство, одначе не такі обичаї Спольського. Прийшов і знеславив і таким чином пробував очистити себе. Чи дійсно Спольський так оцінював цих людей і думав, що такі викрути можуть його очистити? Чи повірив у це його провідник Бандера, або досвідний орґанізаор Лебедь? Ніхто, ні на хвилину. Та це тільки гра. Можна буде милити очі. Можна буде повторити слова: „Не вірте, він не відрікався орґанізації, бо це завжди для добра справи, для якої не завагаєш, чоловіче ОУН, виконати найбільший злочин". Спольський у слідстві 17. липня сказав, що Малюца є орґанізаційним референтом. Цей факт був невідомий. Другий, що цей факт подав після пів року, був Макарушка. Слідчий суддя, переслухуючи Малюцу на другий день після арештування його, ставить конкретне питання: чи були ви орґанізаційним референтом ОУН? Бо суддя знав про це від Спольського. Отже висновок у конспіративній мові є, що Спольський „всипав" Малюцу. У тогож Спольського знайдено документи, що обіймають т. зв. „ґрипси" та орґанізаційні записки. Він вияснив їх зміст. Є там уступ, що торкається Климишина. В тому самому часі, 14. червня м. р., знайдено у тогож Климишина відомий „ґрипс" до Николишина, який походить від Спольського, що є стверджене не тільки на основі його признання, але й ґрафольоґічною експертизою. Значить відпирається всього. Говорив я про того Спольського тому, бо він є референтом Краєвої Екзекутиви, а подруге, бо він є ґенеральним прикладом, за яким підуть його учні.

Макарушка.

Отже свідок Макарушка. В слідстві Макарушка відпекується орґанізації, осуджує її методи дуже вимовно, дуже інтеліґентно і видно, що це вислід траґічних переживань, що ця людина морально заломилась і мусить відійти від ОУН. Зрештою вже в квітні взяв відпуску з орґанізації, бо не міг погодитися з терористичною акцією. Той самий Макарушка тут у суді все відкликує. Говорить про депресію. Тут зачинається куріоз. Бо він, референт краєвої розвідки, дістає з невідомого джерела ґрипс, про який думає, що це з орґанізації, а в якому приказано йому фальшиво „сипати" Бандеру й Малюцу. Кілька місяців після цього переконується він нібито, що „ґрипс" не з орґанізації, тільки з поліції та є провокацією. Гидь. Коли говорилося про шпіонажу, то, порівнюючи УВО і безсумнівний факт, що УВО стояла на послугах чужих держав, з рівнем, який задемонстрували тут члени екзекутиви і референт розвідки Макарушка, мусів я прийти до переконання, що ніяка держава не повірила би таким людям такої ризиковної функції, як шпіонажа. ОУН в особах цих обох краєвих референтів виявляла такий низький рівень викрутів і етики, щось таке низьке, що треба собі сказати, що ці люди тільки собі і свому Коновальцеві можуть служити, а чужим силам хіба самим фактом, свого існування, самим сіянням калюмній і наклепів на Польщу, а не своєю орґанізаційною працею.

Маєвський.

Інший свідок, Маєвський, засуджений за участь у вбивстві урядовця советського консуляту, Майлова, учень ґімназії, усунений за протишкільну акцію й кидання гнилих яєць підчас академії в честь марш. Пілсудського. Одного дня Маєвський усі свої подрібні зізнання відкликав, заявляючи, що втягнув багато своїх товаришів тому, бо хотів ратувати вбивника Майлова, Лемика, його справу ускладнити і продовжити. Це вже помисловість. Та дати говорять що інше. Ці зізнання зложив Маєвський 16. квітня, а зізнання, якими обтяжив інших товаришів, зложив 31. жовтня і 17. листопада. Автім наглий суд над Лемиком відбувся 30. жовтня, отже перед зізнаннями Маєвського.

Штойко.

Черговий свідок Штойко. Пригадаймо собі його методи на поліції, коли просив, щоб довго переслухувати його й дати в руки сповид перед орґанізацією, що мусів заломитися.

Горницький.

Дальше Горницький, нібито держаний на морозі. Дивна річ: 7-го вересня.

Івасик, що 5-го травня говорив правду, у вересні признався, й тоді, як у суді заявив, говорив неправду, в квітні потвердив свої неправдиві зізнання й тоді нібито йому грозили, а саме слідчий суддя буцім дав доручення посадити його в карцері. На запити суду й мої заявив, що не знає, який то суддя, й не знає навіть, які товариші перед тим остерігали його.

(Далі буде).

А. Швед.

КУРЯЧА ВІЙНА

(Оповідання).

(4)

— Хто тобі сказав таке? — кричала Маланка. — Скажи мені, хто це сказав?

Тринка не хотів викликати ворожнечі між сусідками, бо знав, що на тім потерпить вся челядь. Та він також знав, що Маланка не жартує і він сам не хотів її проти себе розізлити. Став жалувати, що забалакав до неї про ту пшеницю. Коли жінка раз коло разу вигукувала „хто сказав", Софрон відповів покірно, чіхаючися за вухом:

— Та ніхто не сказав. Лиш коли я був у сусіда, щоби позичити горівки для кравця, забалакала до мене Текля...

Маланка не дала докінчити.

— А що?! — крикнула. — Не гадала я зараз, що то її робота? То вона наговорила тобі! Тьфу, таке стерво, тота сусідка!... Ага!... Коли я прийшла до неї з першим яйцем і хотіла показати їй, то вона й в руку не взяла. Відвернулася і лиш дула в огонь, порпала гачком. І не попросила мене сідати. Не запросила на каву, хоч кава була готова. І повна миска бубликів стояла на столі. Чи я коли зробила їй так? Тьфу, до чорта!

Маланка хвилю сопіла і вередувала далі:

— Скажи їй, щоби вона подивилася до власної скрині! Нехай вперед придивиться, скільки вона ще має пшениці, заки непотрібно зачне журитися тим, що роблять інші люди. Тьфу, стерво! Сіяти незгоду в родині. Тьфу!

Тринка чіхався з заду і з переду і думав:

— Чорт спокусив мене слухати, що одна баба каже на другу бабу. Чого мене якийсь дідько заніс на стрих до тої пшениці?!

Маланка ще не скінчила:

— Проклята скупа відьма! Пшениця! Куркам даю забагато пшениці. Як би то я не гарувала, не збирала і не щадила, щоби тільки призбирати зайвину зерна. Нехай подивиться до нас, то побачить, що нам пшениці стати і на білу муку і на ґрисік і на кутю... А ти, ти дурню... інакше годі сказати... ти осле, ти! Отже ти поліз на стрих, щоби подивитися на пшеницю. Гадаєш, що я не чула, як скрипіло віко скрині? Хоч ти ішов тихцем, як злодій скрадався, то я добре чула твій хід. Тьфу! Чи то така дяка за те, що як можу, так ходжу коло хати? Я... я... я...

— Маланочко! — зачав Софрон благально...

— Ая! Маланочко! — скрикнула. — Вже не буду така дурна. Так гарувати на вас вже не буду. Нехай, про мене, вся хата западеться в землю...

Вже не знала, що далі сказати. І не могла, бо лють давила її за горло. Лишила мужа в пекарні, пішла до світлиці і за собою заперла двері. Софрон вдоволений був з того, бо не знав, як боронитися, як жінку утихомирити. За нею до світлиці не пішов, бо там був кравець. Потерпав, що як піде туди, то жінка знов зачне про курки, про пшеницю і про сусідку. Кравець чув би і розніс би по цілій околиці. Софрон вийшов з хати і пішов у поле.

Ні сіло, ні пало, через курки таки загостила незгода в хаті. Курки розєднали дві родини, викликали незгоду в одній родині. Таке сталося, що ті курки нікому не зробили нічого злого. Взагалі не зробили нічого, що могло би дати причину до якогось спору.

Текля і Маланка виминали себе, неначе би одна про другу гадала, що у сусідки проказа. І не дивилися на себе. В церкві стояли кожда по іншім боці. Бійки між ними ще не було. Одна лиш ждала на перше слово другої. А потім... ну!

Софрон і Тимко на все те не зважали. Лишилися сусідами такими добрими, якими раньше були. За те по горло мали нарікань і вередування бабів. Бо очевидно мусіли вислухати все те, що кипіло в душах обох бабів і чого одна одній не годна була сказати, бо цілком не балакали з собою.

Між їх дітьми, Стефаном і Ксенею, була далі якнайліпша згода. Все лиш обговорювали ворожнечу між мамами і радили, як би то їх назад помирити. Молодятам прикро було дивитися на таке і слухати таке. Коли Текля, мама Стефана, побачила, що вони обоє стоять і балакають, то зараз кликала його до себе, бо все вигадала щось таке, що він повинен би для неї зробити, і то зараз. Колиж Маланка побачила обоє, то зараз прискакувала, кличучи:

— Чого стоїш тут і дармуєш, Ксеню? Нема в хаті роботи? Зараз мені до хати! Я не люблю, як люди так вистоюють, дармують і плетуть дурниці.

Так пройшла зима, надходила весна. Кури Маланки Тринчихи через ніч сиділи в стайні на бантах. Через день вже виходили на двір і порпали в купі гною. Малий білий когут з великим хвостом і великим гребенем, котрий від зимової студени дістав малий білосиній рубець, походжав по гною, був добрим татом і своє хрипле кукуріку піяв так гарно, що йому не дорівнав жаден інший хлопський когут. Йому все відповів когут Маланки. Цей великий голендер ще сидів у світлиці Тринків і коли запіяв когут Бартюка, голендер відповідав своїм грубим кококро.

Текля цеї весни троха злагідніла, бо цим разом її кури стали скорше нестися. Теклю тішило, що цього року на Великдень буде мати власні яйця. Маланка своїх курей ще не випускала на двір. Вони під ліжком неслися так, що чиста роскіш була яйця витягати зпід ліжка одно за одним.

Прийшов дуже гарний день в березні. Сонце гріло так сильно, що сніг на дахах геть розтав, з ринвів бухало неначе в часі великої зливи. Тринчиха відсунула від ліжка огорожу і повідчинювала всі двері, щоби також її голендери вийшли на двір і показалися.

Попереду ішов когут. Ішов штивно і обережно, озирався навкруги. Курки дрипали за ним. Коли підійшов на поріг з сіней на двір, вискочив на поріг і запіяв. По хвилині запіяв ще раз.

Вчув це когут Бартюків, котрий із своїми курками був під плотом в другім розі подвіря. Коли вчув голендра, він зараз відповів йому і бігцем пустився через подвіря, щоби побачити, який то когутище посмів піяти на його подвірю. Побачили себе і оба зачали піяти на взаводи. Оба дерлися, щоби перекричати один одного. Так було добру хвилю.

Нарешті Маланчиному когутові навкучилося піяти з порога. Він зіскочив і пустився до білого. Білий когут витягнув шию і наїжився. Хвіст і крила обвисли. Голендер також витягнув шию і надувся. Гоп, гоп! Оба вже стоять проти себе. Ще раз гоп! Ноги зударилися, крила лопотять об крила противника. Піря летить, кров тече. Теклин білий не хоче здатися, хоч його гребінь звисає пошматкований.

(Далі буде).

Добрий лік.

— Знаєте, страшні часи! Червінка тепер так розпаношилася, що чоловік не може навіть спокійно води напитись.

— Я маю на це спосіб.

— Який?

— Наперед переварюю добре воду, а потім кладу її до пивниці, щоб добре остудилася.

— А потім?

— Потім пю пиво.

———o———

— Чому Бог сотворив Еву?

— Бо чоловікові було задобре самому.

Жінка (до чоловіка): Коли маєш охоту, можеш вечором піти до клюбу.

Чоловік: Охоту маю, одначе не піду.

Жінка: Чому?

Чоловік: Бо хочу тобі показати, що я господар дому!

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

„ГУРА ПАТРІОТИЗМ".

Міська рада міста Ню Йорку ухвалила недавно міський закон („ординенс"), що в місті на кожних публичних зборах, де збирається 15 або більше осіб, мається виставити американський прапор величини 36 через 48 цалів.

Нюйорський посадник міг цього внеску не підписати й без цього підпису внесок був би стався законом. Та посадник уважав за відповідне заветувати його й сказав виразно, чому він його ветує.

Посадник Ля Гвардія сказав, що патріотизм має бути спонтанічний, себто виходити з пориву. До патріотизму не можна нікого заставляти законом.

Міські олдермени (лавники) думали, що вони своєю ухвалою записалися в історію міста як великі патріоти. Посадник міста підсуває їм, що вони записалися як збаламучені люди, що не знають суті патріотизму.

ПРО ЦЕ НЕ ГОВОРЯТЬ.

Підчас світової війни англійські пропагандисти пробували неразь заставити англійських жовнірів співати патріотичні пісні. Це їм на велике здивування не вдавалось.

Англійський письменник сер Артур Томас Квилер-Куч у своїх відчитах про англійську літературу, виголошених в Оксфордським університеті, виясняв їм це цікаве явище: англієць любить свій край і за нього життя дає, але своєї любови на рукаві не носить, на публичний вид не виставляє.

Чи лише той свій край любить, хто гатиться в груди й кричить, що він його любить?

БЕЗ ЖАЛЮ?

В американських ґазетах появилися фотографії з похорону англійського короля, переслані телеграфічно з Англії до Америки. На одній з тих фотографій видно нового короля, Едварда Восьмого, як він іде за карваном, у котрім везуть тіло його батька.

Під цею фотографією в „Ню Йорк Таймсі" підписано: „Новий король, що кривуляв, кусає собі уста, видно, щоб заховати спокій".

У деяких народів заховати спокій на похороні батька значило би стільки, що не жалувати за батьком.

Чи не можна плакати без сліз?

ЩО КРАЙ, ТО ОБИЧАЙ.

Як в інших справах, так і в цій справа виявлювання жалю при смерти це не справа моралі, але справа звичаю. Як хто хоче, так по свої мамі плаче.

І не лише ріжняться звичаї одного краю від другого, але навіть у тім самім народі часто звичаї під тим оглядом зміняються. Змінялася так мода й у нас. У нашій мові є фраза: „Заплакати собі в гіркий череп". Фраза походить з давніх часів, коли сльози, пролиті при похороні, збирали у фляшечки або глиняні черепки й хоронили разом з покійником. „Гірке черепя" — це начиння на переховання сліз. Звичай уже давно загинув, але фраза ще лишилася.

Таке саме сталося з іншим звичаєм, а саме зі звичаєм наймати на похорон спеціяльні плачки, що заховався в деяких околицях до самої війни. З тих часів ще лишилася фраза „плакати за миску проса", та це вже не значить плакати на чужім похороні за заплату, але плакати без жалю.

ПЛАЧ І ВДАЧА.

Коли спитати українця, як як йому поводиться, то він скаже: „Вел! Куд нат бі бетер! Енд ю?" Навіть як йому не конче добре йде.

Коли спитатися українця, як йому поводиться, то він зараз почне нарікати, як то він біде. Хочби йому жилося, як у Бога за дверми.

В американців не мають поважання до людини, що плаче й нарікає; в нас це поважанню нічого не перешкаджає. Деколи шанують людину за те, що добре нарікає. Добрий бесідник у нас часто той, що заставив людей плакати. В американців найкращий той, на которого промові люди сміються.

ПЛАЧ І АКЦІЯ.

Що краще?

Чи не дасть нам яку поміч для відповіди на це питання наша поговірка: „Поплаче, то йому лекше стане"?

Тут замісць акції виступає плач.

ПЛАЧ І ЖАЛЬ.

Зрештою й наші люди знають, що плач не конче з жалю походить.

Адже оповідають у нас про дитину, що так на похороні матери плакала, що аж сусіди почали її жалувати. Вона сказала:

„Я не тому плачу, що мені мама вмерла, а тому, що я в ноги змерзла!"

ЛИЦАРСТВО І ПІДСТУП

Процес у Варшаві закінчився. Мало не два місяці дванадцятеро юнаків України, цвіт нації, приходили день у день до непривітної салі чужинецького, **ворожого** трибуналу, вислухували мовчки протоколи своїх давніших зізнань; вислухували мовчки те, що говорили свідки; вислухували мовчки, як оборонці сперечалися з суддями; вислухували мовчки, що говорили ті судді і прокуратори. Мовчки, — бо в обличчі смертного присуду не хотіли боронити **себе**, а воліли боронити права **української мови**.

І в цій їх поставі не тільки їх товариші і приятелі, не тільки всі свідомі українці, але навіть самі вороги хилили голови перед цим їх геройством, перед великою лицарськістю цих твердих душ. Байдуже, що один з них таки заломився; своїм падінням він підкреслив велич тих, що встоялись! Байдуже, що другий відійшов з фронту оборони рідної мови і почав говорити по польськи; не для себе самого це він зробив, але для оборони покривджених товаришів! І товариші його зрозуміли і простили йому, бо вони відчули, що в цій роздертій і споневіряній душі лицарська нота брала гору над іншими. І тимчасом, як з Малюцою вони зірвали всякі зносини, з надломленим Мигалем ні на хвилину не переставали вимінювати як не словами, то бодай поглядами й дружніми усмішками. Бо лише лицарі відчувають лицарство. Бо лише щирі відчувають щирість. Одинацять і — один! Коли ми пригадаємо собі, в яких жахливих умовинах перебували підсудні підчас довгого — навмисно довгого! — слідства; коли пригадаємо собі, яка жахлива загроза смерти висіла увесь час над їх головами, ми будемо примушені визнати, що ці юнаки виплекали в собі такий твердий характер, якому може позаздрити молодь цілого світа.

Слава героям!

Польський трибунал, віддаючи належне геройським прикметам кожного з підсудних, і не маючи можливости піддати під сумнів їх високу особисту моральність, ужив усіх заходів, щоб кинути тінь на моральність тої організації, що до неї підсудні належали. Було би задовго спинятися над усіми тими закидами, що їх **польський** суд поставив **українській** організації. Над більшістю з них українське громадянство перейшло вже до порядку денного. На багато з тих закидів дано вже належну відповідь. Але вважаю потрібним спинитися ще над одним закидом, що досі — як знаю — викликає в **українському** громадянстві деякі сумніви. Маю на увазі так званий „декальог українського націоналіста", що його польські суди люблять витягати на денне світло для доказу низької моральности українських націоналістів. „Ненавистю і підступом прийматтимеш ворогів твоєї нації", „Підступом"...

Польський суд відчитує „декальог українського націоналіста" як нібито офіційний текст українського націоналізму, що відповідно до нього виховується українська молодь. І наші угодовські кола ту суґестію **польського** суду радо приймають. А тимчасом досить було би звернути увагу на оте слово „підступом", щоб відразу зрозуміти, що цей „декальог" міг бути плодом **особистої** творчости якогось націоналіста, але в ніякому разі не може бути офіційним текстом українського націоналізму.

Український націоналізм плекав і плекає культ геройства, відваги, сміливости; український націоналізм плекає культ особистої й національної гідности; український націоналізм вживає всіх своїх сил на перевиховання рабської психіки українського суспільства, вихованого у віковій неволі, на психіку лицарську; і має високе задоволення бачити, що в українській молоді дійсно зреалізовуються, як виказує й процес у Варшаві, всі ці найдорожчі цінности людського духа. А культ геройзму, відваги й сміливости, культ національної й особистої чести і гідности не має нічого спільного з людьми, що в своїй діяльности кермуються підступом. Підступ і лицарство в одній натурі не містяться. Політика підступу є найяскравішим виявом трусливого, рабського духа. Можна бути або лицарським, або підступним. Але не можна бути одночасно і підступним і лицарським. Як не можна тримати в одному горшку воду й гарячий присок. Одно мусить знищити друге.

„Декальог українського націоналіста" ніколи не був і не міг бути для українських націоналістів з ОУН виховним текстом. Він залишається тільки невдалим твором **особистої** творчости, що його даремно польська прокуратура використовує проти Організації Українських Націоналістів, а лицарська поведінка підсудних на варшавському процесі є того найкращим доказом.

Евген Онацький (Рим).

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Річний зізд Стейтової Організації.

Звичайний річний зізд Українсько-Американської Стейтової Політичної Організації на стейт Конетикот відбувся дня 25. грудня 1935 року в церковній галі 127 Парк вулиця, Ню Гейвен, Конн.

Зізд відкрив голова Стейтової Організації, гром. Леонтій Апанович, при участи 30 делегатів, які заступали Ансонію, Бріджпорт, Савт Норволк, Ню Гейвен, Ню Бритен, Гартфорд і инші менші містечка стейту Конетикот. Він теж проголосив програму зізду.

Опісля попросив присутніх віддати честь повстанням з місць упавшим героям за волю України, а зокрема тим підсудним, які стоять перед ляцьким судом у Варшаві, обвинувачені за вбивство польського міністра Перацького. Всі встали і мовчанкою віддали честь.

Потім приступив до другої точки програми: Вибір президії. Предсідником зізду зістав вибраний гром. Д. Чернявський, з Бріджпорт. На секретарів: Єлисавета Пилипчук з Савт Норвок і Кость Марущак з Ню Гейвен, Конн. З причини неприсутности рекордового секретаря, В. Вітенко, предсідник покликав гром. Мерещака відчитати протокол пятий як був читаний. Опісля ню протокол і він зістав принятий як був вчитаний. Відтак відчитано привітний лист від гром. Григорія Дячишина з Норвіч, Конн. В листі були $2 на організацію.

Звіт уступаючої старшини зложили: голова організації Л. Апанович, секр. фін. П. Драпяк, скарбник Іван Саґан і головний організатор В. Калина.

За контрольну комісію здав звіт О. Мерещак і заявив, що, провіривши книги фінансового секретаря і скарбника, стверджує вірність їх звітів і виказаної суми $294.05, яка знаходиться на банкових книжках.

По короткій дискусії, яка відбулась над звітами, поставив внесення на уділення абсолюторії уступаючій старшині. Внесення піддержав В. Вавро і збори уділили абсолюторію одноголосно.

Вибір нової старшини. Зістали вибрані на 1936 р.: Д. Чернявський, з Бріджпорт, голова; заступник В. Колісняк з Ню Гейвен, Конн.; секретар рекордовий В. Калина з Ансонії, Конн.; заступниця, панна Т. Голубович, з Ню Гейвен, Конн.; секретар фінансовий О. Мерещак з Ансонії, Конн.; заступниця, панна Єлисавета Пилипчук з Савт Норвок, Конн.; скарбник Л. Бих з Бріджпорт, Конн.; заступниця панна Оля Небор з Ню Гейвен, Конн. До контрольної комісії вибрані: Гр. Патинок, В. Вавро з Ансонії і Йосиф Бурбела, молод., з Ню Гейвен; організатор, П. Драпяк з Гардфорд, Конн.

Плян праці на 1936 р. По довшій дискусії гром. Драпяк ставить внесок, щоб екзикутива виготовила плян і скликала загальний зізд всіх організацій стейту Конетикот та представила їм його до одобрення. Внесок зістав попертий і принятий одноголосно.

Тепер предсідник попросив м-ґра Душника до реферату. М-р Душник насамперед зложив привіт від добр. Ляховича, який прибув в Европи, а потім приступив до реферату, в якім зясував наступ ворогів на знищення українського народу. Цими ворогами є червона Москва, Польща, Румунія, а таксамо і Чехословаччина. Всі вони стараються знищити українське життя. А найбільшими нашими ворогами є таки наші угодовці, бо вони розбивають наше власне нутро й допомагають вбивати болесне наставлення українського народу. Таких ворогів маємо між собою і тут на імміґрації, що то знеславлюють працю і посвяту тих націоналістів, що життям своїм переплачують у краю свою відданість українській ідеї. Бесідник згадав теж про процес у Варшаві за вбивство міністра Перацького та за ті муки, які перетерпіли українські революціонери в польській тюрмі. Та жертви ті не йдуть намарно. Український націоналістичний рух зростає і ніхто не в силі вже його зломити. Референта нагороджено гучними оплесками.

Потім забрав голос гром. Калина і, навязуючи свою бесіду до слів референта, говорив:

„Нераз ми чули про той гук стрілів і свист куль та про крик наших мордованих борців у поліцайських льохах, як теж про геройську поставу тих, що гинули на шибеницях. І тепер знов бачимо українських 12 революціонерів, що засіли на лаві обвинувачених у Варшаві, а для котрих ляхи знову приготовляють шибеницю. Крім того вороги думають, що цей процес буде погромом для українського визвольного руху, що український нарід відцурається ОУН.

„Тому саме ми, зібрані на цім стейтовім зізді, покажім перед світом, що це все неправда. Заявім, що ми солідаризуємося з тими молодими борцями, котрі за своїх поневолених братів готові віддати своє життя. А в доказ нашої любови до них ставлю внесення на висилку $100 на боєвий фонд і закликаю всі українські національні організації в Америці до піддержання революційно-визвольницького руху на українських землях так довго, поки не постане вільна Соборна Українська Держава".

Ту бесіду присутні одобрили й одноголосно ухвалили висилку $100. Від себе зложили на ту ціль по $1: В. Калина, О. Мерещак, І. Радзіх, Катерина Шінгера, Текля Голубович, Оля Небор і Марія Шурам; В. Березіцький (Василя) 50 ц.

Опісля секретар відчитав резолюції, які на внесення гром. Драпака, поперте гром. Саґаном, принято одноголосно.

Задля спізненої пори замкнено збори й відспівано „Не пора". На тім закінчено стейтові наради.

Єлисавета Пилипчук,
Кость Марущак,
секретарі зізду.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Повідомляємо членів відділ ч. 24 У. Н. Союза з РЕНКІН, ПА., що НАДЗВИЧАЙНІ ЗБОРИ відбудуться ГНЯ 2-го ЛЮТОГО, в годині 2-гій пополудні, в галі Семка Фреда. Обовязком кождого члена є бути приявним на тих зборах, бо **прийде гол. заступник предсідника, п. В. Малевич,** щоб вирішити більшістю голосів теперішні непорозуміння. 22

Головна Канцелярія У. Н. С.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА В ФІЛАДЕЛЬФІЇ, ПА., І ОКОЛИЦІ.

Вп. Панове Урядники! Повідомляємо Вас, що **СПІЛЬНІ ОКРУЖНІ ЗБОРИ відділових урядників: предсідників, секретарів і касієрів, відбудуться в СУБОТУ, 1-го ЛЮТОГО 1936, в 7-мій годині ввечір, в Українській Галі під ч. 847 Норт Френклин вулиця, Філадельфія, Па.**

Просимо прибути на ці збори конечно. Просимо прислати хоч одного свого представника, бо справа дуже важна. Маємо повну надію, що ви цій важній праці для добра нашої організації не відмовите і прибудете на збори, за що згори складаємо сердечну подяку. 22

Стефан Слободян, головний радний У. Н. С.
Антін Пашук, гол. контрольор У. Н. С.

ПАМЯТНИК МАРКІЯНОВІ ШАШКЕВИЧЕВІ.

Каже приповідка, що добрий початок, це половина діла. Ось такий добрий початок для здвигнення памятника Маркіянові Шашкевичеві вже зроблений. Думка будови памятника, піддана екселенцією Константином Богачевським, дуже гарна. Памятник згодився виробити п. Олександер Архипенко, наш світовий артист-різьбар, що задумує виробити цей памятник з граніту. На оголошений у часописах поклик комітету в справі збірки на цей памятник вже зачали напливати жертви.

В Стемфорд, Конн., де має станути памятник, завязався перший місцевий Комітет Збірки і, як зачуваємо, зібрав вже на ту ціль кількадесять долярів. Першим товариством, яке зі своєї каси прислало даток на памятник, є братство св. о. Николая, від. 105 Провидіня з Честер, Па., яке переслало $5. Крім цього зложили пожертви: Владика К. Богачевський $160; о. Павло Процько $50; о. Лев Чапельський $50; Марія Кінаш $5.

З Каліфорнії прийшла вістка, що тамошні українці будуть збирати фонди в Лос Енджелес і Сан Франсіско.

Початок зроблений, а це вже половина діла. Українці! Допоможіть завершити це культурне діло!

Наступний звіт комітету появиться в часописах в перших днях лютого б. р.

За Комітет:

о. Лев Чапельський.

СМЕРТЬ

(Картина)

Вона суха й костиста. Такою малює її наша уява. Й бліда, як свіжий сніг, і холодна.

Ходить між люди й гасить життя. Старе й молоде. Без виїмків. Прийде — здавить у своїх кістлявих обіймах і на чолі покладе свій холодний поцілунок. Поцілунок смерти.

Вона, як добрий шахіст, не марнує ні одного свого тягу. І завжди виграє. Бо не має милосердя, ні жалю не знає.

Така смерть прийшла до нього.

Він був сирота без роду. Поштурханий долею й людьми. Мав порепані ноги й руки й завжди ходив обдертий і голодний. Так минув його дитячий і хлопячий вік.

А як прийшли парубоцькі літа — на дні його душі пробудилася мрія про власний дім і любу дружину.

— Далека дорога до цього щастя, знаю про це — г о в о р и в до себе. Але хіба ж люди не вибираються в далеку дорогу? Вибираються й доходять до цили — впевнював себе. Він чув про таких людей. Вони власним трудом добивалися добра. Він їх не знав, але любив. За їх відвагу й завзяття.

— Піду я їх шляхом, осягну свою ціль, бо хочу жити!

І пішов.

Здобув працю й заробляв на життя. І відтоді воно почало до нього всміхатися, як люба дівчина. Він знайшов її. Подружилися, щоб спільно йти дальше. Разом працюють, складають, щоб мати своє власне.

Діждались своєї хати, огородця; садок почав вже цвісти й бджола у пасіці бренить...

А батькові у праці вже малий синок помагає. Це для нього батько старається. В день коло хати працює, а в ніч іде на службу.

Властиво це ніяка робота. Тільки, що спати не можна. Треба вартувати на залізничному мості. Він близько його хати. Добре, що дістав це заняття; все можна щось заробити.

Вечір. Іде на міст, на варту. Проходять сюди й туди. А з ним і його думки. От, зложитиб іще трохи грошей, щоб можна докупити кусник поля. Було би під свою картоплю...

Минають години. Втома наводить сон. Кобі хоч тріщечки задрімати. Поїзд прийде щойно за пів години. Є час. Сідає на рейці. Скоріше збудиться.

Заснув.

І сниться йому, що він уже господар, має свої коні. Нікого не мусить слухати. І хлопець уже підріс. Треба йому пошукати багату дружину, а собі невістку.

Та враз чорна хмара все заступила. Щось гоготить, гуде, грюкоче. А з тієї хмари вибігають розбішені коні й сунуть прямо на його наділ, на його єдиного сина. Хоче крикнути — не може, ніяк ворухнутися, зробити кроку. А він їх мусить здержати, бо вони можуть убити його дитину.

В розпучливому зусилі зривається, щоб перебігти розюшені коні. Але чорна потвора з грюкотом накриває його собою. Торощить голову, ломить ноги й руки. І з реготом котиться дальше.

А він не буде вже більше снувати своїх плянів. Їх перетяла х о л о д н а смерть у чарівному сні...

Але по ньому остався син. Він буде дальше вести почату батьком працю. Він стане на варті!

П. Іваночко.

Стрічаються два дикуни:

— Як там ваш новий місіонар, чи добрий?

— Добрий, лише трохи ликуватий!

Два фармери нарікають на неврожай.

— В мене, сусідо, збіжжя таке нужденне, що не виросло навіть по коліна.

— Ну, то ще не зле — каже другий — бо в мене було таке низеньке, що горобці мусіли приклякати, щоби могли хоч трохи собі подзьобати.

— Знаєш, нині чоловік після страшної суперечки сказав мені, що рішуче не хоче мене бачити на очі...

— О, то зле, мусиш йому забратися.

— Ні, я покищо вибрала лекший спосіб: сховала його окуляри.

АМЕРИКАНСЬКІ СВЯТА.

У Злучених Державах ніякий стейт не обовязаний приказувати своїм мешканцям святкувати якінебудь із національних свят.

Загально є всіх шість свят, котрі врочисто обходять кожного року по цілім краю, але кожний стейт зокрема рішає для себе про дату в ціли святкування певного свята.

Шість свят, котрі загально обходять, це: Різдво, Новий Рік, Уродини Вашингтона 22. лютого, День Незалежности 4. липня, День Праці першого понеділка у вересні, День Подяки останнього четверга в листопаді. За принятим звичаєм, президент має обовязок визначувати День Подяки, але на ділі установляє легальне свято тільки у Дистрикті Колюмбія та в американських територіях. Кожний губернатор у свому стейті звичайно видає подібну проклямацію, закликаючи громадян свого стейту святкувати День Подяки. Останніми часами це свято почали теж уповні врочисто обходити американці, поселені по чужих краях.

В додатку до згаданих шістьох свят є ще багато інших легальних чи загально признаних свят, одначе тільки у деяких стейтах.

І так, 12. жовтня це день відкриття Америки 1492 року, який святкують як День Колюмба у 34 стейтах. День загальних виборів, котрий припадає у перший вівторок по першім листопаді, обходять як легальне свято у всіх стейтах, з винятком шістьох. Уродини Лінкольна, 12. лютого, це легальне свято у 29 стейтах. У полудневих стейтах загально святкують уродини Джеферсона Дейвиса, президента конфедеративних стейтів підчас горожанської війни, як теж Роберта Е. Лія, визначного військового провідника полудневих армій.

День Памяти або „Прикраси", це урядове свято у 34 стейтах. З полудневих стейтів Алабама, Флорида, Джорджія та Місісіпі віддають пошану тим, котрі поляглии у горожанській війні, 26. квітня; Тенесі 3. червня, а Вірджінія 30. травня.

Багато стейтів обходять свої льокальні свята. Отже 14. лютого це „День Приняття" у стейті Аризона; 15. червня це „День Піонїра" у стейті Айдаго, а 4. березня це „День Пенсилвенії". Дня 19. квітня святкують „День Патріотів" у стейтах Мериленд та Месечусетс.

День Дерев (Арбор Дей), щорічне святкування насаджування деревини, загально обходять у кожнім стейті, хоч у ріжних днях, але звичайно вчасною весною. Основна ідея цього святкування, переводжувана передусім у школах, обчислена на те, щоби вкоювати в дітвору думку про важну справу лісництва. Понад один міліон дерев насаджено у стейті Небраска в квітні 1872 року, коли вперше святковано День Дерев. Від того часу губернатори стейтів кожного року встановляють дату для святкування того дня, котрий присвячується для засаджування деревини по містах, як теж на площах поза містами, де рідко росте деревина. У стейті Каліфорнія святкують у дні 7. березня уродини Лютера Бурбенка, хлібороба, котрого довголітні спроби з ростинами дали світові численні нові овочі, ярини та ростини.

Рівні поодинокі групи чужинецького роду у Злучених Державах кожного року торжественно обходять свої власні свята.

Отже 6. жовтня це Німецький День, котрий святкують загально німецькі групи й організації. Того дня 1683 року перші німецькі іміґранти, релігійні збігці з Прусії, прибули до міста Філядельфії на малім кораблі званім „Конкорд", котрий загально називають „німецький Майфлавер".

Французи у Злучених Державах святкують день 14. липня, день упадку Бастилії, як „Французький День", а мадяри 20. липня день св. Степана як „Мадярський День"; 25 червня це „День Чехословаків" в Америці; 2. липня День Югославян. Російські вигнанці в Америці та по інших краях святкують уродини Олександра Пушкина, котрий називають „День Російської Культури".

ФЛІС.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ШИКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться 2-го лютого, зараз по Сл. Божій, в гали церковній при Райс і Оклей вул. Уряд напоминає ще раз всіх членів, щоб прийшли на збори і вирівнали свої залеглости, бо члени, котрі не прийдуть на збори і не вирівнають своїх вкладок, будуть суспендовані згідно з ухвалами статута. — П. Сачавський, предс.; М. Семків, кас.; В. Пилипів, секр.

Прогулька в Совети.

Виїхали до Советів з одної країни корова, кінь, пес і осел.

Вернулася корова, суха як щипка. Питають, як там.

— Біда — відповідає. — Їсти не дають, а доїть, хто тільки хоче.

Вернувся кінь, подібний до дошки. — Ну, розповідай!

— Пробував, каже, але до жолоба ніяк не діпхаєшся.

Вертається пес: він на диво товстий. Питають його:

— Та їсти дають, але гавкати строго заборонено. Гавкнеш — прощайся зі світом.

Всі ждуть ще на осла. Він не вернувся. Зате телефонував: „Прислати, ще 100 ослів. Вільні посади, приймають без застережень".

— Так, так, пане, — оповідає чванько — я дуже добре знаю Африку, Сагару, гори Атлясу. Я хотів би мати тепер стільки долярів, скільки я там настрілявся тигрів...

— Алеж, пане, в Африці зовсім нема тигрів!

— Самособою, що нема! Відкіляж можуть бути, коли я геть вистріляв їх!

—o—

— Пане меценасе, що треба зробити, коли малий хлопець із вулиці збив мені шибу в вікні?

— Треба звернутися до батька хлопця, щоб заплатив.

— А то дуже добре і пан меценас мусять мені заплатити за цю велику шибу пять долярів, бо то ваш синок збив!

— Знаменито, то ви заплатите мені за пораду вже лише пять долярів, бо я за пораду рахую все найменше десять долярів...

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Коляда на край.

Дня 1. січня зійшлися на поклик місцевого відділу ОДВУ представники національних товариств і вибрали комітет на цілий рік для проводу в праці громади. До комітету ввійшли від укр. прав. церковної громади Й. Ходоровський, від Тов. Січ Ілля Околіта, від. Тов. ім. І. Франка П. Романович, від ОДВУ П. Гук і М. Чагарин, від Союзу Українок А. Яцишин і М. Кінаш, від Сестрицтва А. Камфонік, П. Задорожна і М. Іванович, від Клюбу Дівчат М. Сирота і Анна Стрик, від Хору І. Кокольський, від Клюбу Хлопців І. Лисий. Вибрано уряд: І. Околіта предсідник, Антоніна Яцишин касієрка, М. Чагарин секретар.

Заколядовано $96.40. За автомобіль видано $3. Осталося в визвольній касі $13.30, а вислано $45 до Обєднання з призначенням по $15 на Рідну Школу, інвалідів і політичних вязнів. На визвольну боротьбу переслано до централі ОДВУ $35.

Колядували: Й. Кава, К. Сулима, М. Кінаш, Й. Ходоровський, О. Косюк, Н. Вецал, М. Яцишин, М. Чагарин, П. Зарівний, І. Паньків, П. Гук, І. Кокольський, І. Околіта, І. Лисий, В. Дудун, І. Стрик, П. Романович, Г. Стрик, Д. Перешлюга.

Жертвували: о. В. Касків $5, Гнат Тепер $2. По $1: Й. Ходоровський, П. Клекот, Н. Заяць, І. Рапко, А. Королишин, І. Паньків, Марія Бардачевська, Д. Піжинський, Н. Вецал, М. Кінаш, Л. Бурачок, Н. Житарук, І. Гуцал, І. Околіта, А. Дзяман, А. Борис, І. Рудик, Й. Чагарин, Й. Кава, о. О. Червінський, Ю. Самборський, М. Підгородецький, В. Кушнір, Н. Герман, О. Косюк, П. Гук, М. Чигирин, В. Патрило, І. Познанський, Я. Шаравара, В. Пасечняк, А. Швець, Ф. Волиньтук, М. Гучак, О. Литвинець, М. Гніт, К. Корніцький, П. Ремінник, М. Скибінський, О. Колісник, С. Свинарчук, В. Бурак, І. Малинчук, О. Чубай, І. Косюба, І. Козій, В. Кучерявка. По 75 ц.: І. Городивський, П. Лапчинський; по 50 центів: М. Яцишин, Л. Ганчарик, Н. Глядик, С. Рогожин, Д. Мельник, П. Гаврада, К. Сулима, А. Гурняк, Д. Ремінник, Е. Липський, Д. Лукиник, І. Гливка, Л. Самборський, Д. Пігун, Н. Шевців, А. Сирота, В. Липський, М. Коперник, Й. Галонишка, К. Липка, Г. Кузик, Д. Бойко, М. Заходник, С. Свірський, Н. Федишин, М. Бойко, О. Волех, В. Новак, І. Затонський, М. Карась, А. Свірська, П. Сталений, П. Шевчук, Я. Процишин, Йосифа Пачковська, Д. Гафійчук, П. Зарівний, І. Назарик, В. Козак, І. Туз, О. Рогожинський, Г. Вітушинський, В. Барилюк, А. Гурський, А. Басан, П. Стойко, Д. Гимбаровський, І. Косяк, В. Липка, Х. Демків, І. Камфонік М, Фірман, Ю. Іванович, П. Романович, К. Фірман, Г. Стрик, М. Грощовий, І. Строцький, А. Лапчинський, Й. Гричух, П. Коцюба, С. Щеньгор, М. Камфонік, А. Зарічняк, С. Герман, М. Городиський, Д. Нитка, Й. Бойко. Анастасія Сусла 40 ц. По 25 ц.: П. Рогожин, І. Сарахман П. Соломка, П. Кічак, А. Королишин, В. Брвчук, Й. Осовий, Й. Бащук, Н. Кришталович, Й. Бардачевський, Й. Виспянський, Цецилія Петрович, Й. Виспянська, М. Сербай, Ф. Гнецко, В. Червінський, А. Боднар, Т. Кокольський, А. Кушнір, П. Схаб, А. Перешлюга, Й. Городивський, Г. Сусла, Й. Мороз, Ф. Богуцький, С. Бухтик.

—o—

БОСТОН, МАСС.

Отим всім, що розбивають наш національний боєвий фронт в Америці, що не дають нам довести до обєднання наших організацій і до скріплення допомоги визвольній боротьбі, відповідаємо тим, що визбирано до Обєднання $40, а то $38 з представлення „Нечиста сила", а по $1 зложили як коляду М. Шемчук і Н. Галатин. Гроші ті призначені по половині на визвольну боротьбу і політичних вязнів.

Н. Давискиба.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На допомогу родинам варшавського процесу.

До Стрілецького Гуртка ч. 2. передав о. Весоловський, парох укр. прав. церкви, суму $15 на допомогу родинам засуджених у варшавськім процесі. При мированні зібрав о. Весоловський $14, які належали до нього. До цього доложив він $1 і передав разом $15 на згадану ціль.

Гроші вислано до краю через Обєднання.

За Стр. Гуртом ч. 2.:
М. Іванів, голова;
В. Кушнір, секр.

—o—

ОЛІЄН, Н. Й.

На визвольну боротьбу.

Як по інших громадах, також само й у нас не бракує щирих робітників для народньої справи. Нас тут є мала горстка тож нема з ким і для кого уладжувати українські свята й ріжні імпрези на народні цілі.

Та щоб не остатись позаду інших громад, і хоч частинно помогти українським борцям за волю народу, гром. О. Іванців не жалував труду й пішов по збірку на згадану ціль.

Жертву зложили отсі добродії: І. Скробач $2; по $1: О. Іванців, Д. Бзів, А. Лялюк, І. Скробач (мол.), М. Луцишин і В. Королишин; по 50 ц.: Г. Підскальний, О. Луцишин, Т. Челядин, А. Журавінський і Й. Сверидюк; Д. Мішанець 25 ц.

Разом зібрано $10.75, і ті гроші вислано через Обєднання.

І. Скробач.

—o—

НЮАРК, Н. ДЖ.

На народні цілі.

Річні збори тов. ім. Івана Франка відбулися 27. січня. При закінченні зборів ухвалено внесок гром. Івана Ухмана, щоб з каси товариства призначити відповідну жертву на помочі Рідному Краєві, а саме: по $10 на Рідну Школу, інвалідів та політичних вязнів. Отже ту жертву в сумі $30 вислано через Обєднання на призначені цілі. Знов окремо вислано $10 до редакції „Народної Волі" на робітничий дім у Львові.

Заряд тов. ім. Івана Франка: **С. Горцула, В. Чуй, Й. Фурда.**

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 25. січня ц. р. померла Анна Шуран, членниця бр. св. Арх. Михаїла, від. 147 У. Н. Союза в Алентавн, Па. Покійна походила зі села Скорики, пов. Збараж. Встала дня 24. січня рано і хотіла зробити дітям снідання. І нараз впала нежива на удар серця. Муж Покійної лежить у шпиталі, бо тому тиждень мав операцію. І так самі діти мусять занятись похороном своєї Дорогої Матері. Покійна була добра матір дітям і добра жінка. Виховала діти в патріотичнім українськім дусі. Похорон відбудеться у вівторок, дня 28. січня ц. р., з дому ч. 504½ Ridge Ave.

Земля їй пером.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.

(83)

Змучений, безнадійний Томі волікся попереду бандитів. Він не знав, що бандитський герш був паном д-ра Джовнса. Ґарето не знав, що його бранець був товаришем геольоґа, котрого він наняв шукати тайни демонічного світла.

Тимчасом Тарзан попав на слід д-ра Джовнса. Він приготовлявся вже йти за ним, коли нагло почув дивні звуки в далечині. Тарзан приклякнув і приклав вухо до землі. „Коні", він шепнув до себе.

Тарзанові ніздрі розширились і він повітрям занюхав, що вухо його не помилилось. „Коні", він шепнув до себе ще раз. „І люди". Він зачув запах коней, але не це його цікавило. Лише люди були йому небезпечні.

Тарзан піднявся легко на галузі дерев та пішов за голосом кінських копит. Скоро побачив відділ їздців та їх бранця. І він пішов їх слідом. Хоч знав, що йому буде тяжко справитися з тількома людьми, він заприсяг собі, що його приятель не попаде в руки цих ворогів.